

Dezinformáció a korona idején

Az Európai Külügyi Szolgálat dezinformáció ellen küzdő East StratCom Task Force csapatának zászlóhajós projektje az [EuvsDisinfo oldal](#) ahol tételesen cáfolják a keleti frontról érkező álhíreket. A dezinformációellenes csapatot 2015-ben az Krím félsziget jogellenes megszállása elleni válaszlépésként alapították, főként az Orosz Föderációból érkező dezinformációs kampányok vizsgálata és cáfolata érdekében. A koronavírus-járvány nyomán áramló hírek okán megnövekedett az EU dezinformációellenes csapatának munkája.

Az Európai Uniót gyakran emlegetik egy folyamatos békeprojektként (Birchfield, 2017), amely kívülről úgy tűnik, hogy folyamatos válságkezelő üzemmódban működik. Nincs ez másképp a koronavírus járvány idején sem. Az új EU-s intézményi vezetéssel a nyugat-balkáni tagjelöltek uniós tagsági aspirációi [új értelmet](#) nyertek. Emellett a Keleti Partnerség tagországai új reménnyel telve közelednek az új vezetéshez, amely a koronajárvány idején komoly anyagi [támogatást nyújt](#) szomszédainak. Ennek ellenére, az európai integráció külső fellépése mellett jelenleg kettős fronton vív harcot: a járvány elleni védekezés mellett folyamatosan küzd az álhírek és a dezinformációs kampányok ellen. Nemrég, az East StratCom csapata a koronavírus kapcsán olyan Kremlin-párti dezinformációs narratívákról [tett említést](#), amelyek szerint a koronavírus egy angolszász bosszú része, vagy hogy a Bill és Melinda Gates Alapítvány kötelező oltásokat kíván globálisan bevezetni, illetve, hogy a vírus a nyugati média szüleménye. A [legemlékezetesebb álhír](#) talán mégis az új technológiákhoz kapcsolható, ugyanis Nagy Britanniában 20 mobil adótornyot rongáltak meg ismeretlen csoportok akik szerint a koronavírus az 5G mobilhullámmal terjed, azonban az állítást a WHO kutatási adatokkal alátámasztva [cáfolt](#) meg.

Az unió dezinformációs csapatának munkáját kiegészítve az EU vezetői is óva intenek az álhírekben rejlő veszélyektől. Von der Leyen személyes videóüzenetben hívta fel az uniós polgárok figyelmét arra, hogy csak a hiteles szervezetektől (WHO, ECDC, tagállami egészségügyi szervek) érkező hírekből tájékozódjanak, és biztosított mindenkit, hogy a Bizottság folyamatosan napirenden tartja az álhírek elleni küzdelmet. A hamis hírek futótűzként érnek el tömegeket, így lassíthatják a járvány elleni küzdelmet.

A Keleti Partnerség tagállamainak kevésbé hatékony eszközrendszere és intézményei vannak, így szoros és folyamatos együttműködést igényel az EU részéről. Gyakran, a Kreml-t támogató médiakampányok bizalmatlansággal fordulnak az EU válságkezelési stratégiája felé, amely ellentétes hatást vált ki. Az egymással szembeni bizalmatlanság, fegyelmetlenség nem járul hozzá a [„görbe ellaposításához”](#), mivel a vírus nem válogat, bárki, bármikor megfertőződhet. A hamis hírek elterjedése komoly egészségügyi kockázatot is magában rejt, amennyiben arra sarkallja az embereket, hogy megszegjék a járvány során életbe léptetett rendkívüli szabályokat. Ezért is kiemelten fontos, hogy az EU dezinformációellenes csoportja szorosan együttműködjön a közösségi média platformokkal, a megbízható forrású sajtóval és a tagállamok hivatalos szerveivel. A tisztánlátást korábban nehezítette a tény, hogy a vírus mechanikája kapcsán, annak folyamatos mutációja miatt csak lassan és későn érkezett megbízható információ. A koronavírushoz köthető dezinformációs kampányok és álhírek a járványhelyzet komplexitását próbálják leegyszerűsíteni, figyelmen kívül hagyva a természet

és biológia egyetemes törvényeit amelyek állandóak. Ezen alaptételek ismerete, valamint az Unió bürokratikus nyelvezetének hétköznapi tétele a kulcs a fejlemények gyors és hatékony közléséhez. Az EU dezinformációellenes csoportja közérthető nyelvezetet használ, azonban a láthatóság terén még rengeteg a tennivaló. Ennek megoldása lehetne az intézményi és tagállami eszközrendszerek hálózatos összehangolása, amely komoly védelmet jelenthetne a kívülről érkező álhírek ellen, biztosítva a kellő (át)láthatóságot is.

2020-04-18 – Miszlivetz Áron James

Birchfield, Vicki L, et al. "European Integration as a Peace Project." *The British Journal of Politics and International Relations*, vol. 19, no. 1, 2017, pp. 3–12., doi:10.1177/1369148116685274.